

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ไม่เป็นการเพิ่มภาระงาน

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้องค์กรมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ มุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก ทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ ซึ่งผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานต้องให้ความสำคัญและถือเป็นนโยบายขององค์กรด้วยการสั่งการหรือมอบหมายให้มีการวางระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่องจริงจัง

รองศาสตราจารย์ อีระเดช เจียรสุขสกุล

ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖

บทนำ

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) มุ่งมั่นที่จะดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และโปร่งใส โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มตามหลักธรรมาภิบาล และมีจรรยาบรรณ การบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ สสวท. เตรียมการป้องกันล่วงหน้า โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ ไม่เป็นการเพิ่มภาระงาน เพื่อให้ สสวท. มีมาตรการระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้องค์กรมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ สสวท. จะใช้แนวทางปฏิบัติตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) “การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดทำโดยกองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งได้นำกรอบแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวของ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ได้แก่ COSO ๒๐๑๓ internal Control และ COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance รวมทั้ง ISO 37001:2016 Anti-Bribery Management System ซึ่งประกาศเมื่อปี ๒๕๕๘ ครอบคลุมตั้งแต่การจัดตั้งระบบ กระบวนการดำเนินการ การธำรงรักษา และการปรับปรุงพัฒนาระบบการจัดการการติดสินบน ต้องมีการดำเนินการด้วยมาตรการอย่างเป็นระบบที่สมเหตุสมผล เหมาะสม เพียงพอเพื่อป้องกันการติดสินบน มาใช้เป็นหลัก

กรอบตามหลักการของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐาน ที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายใน การกำกับติดตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังขององค์กรในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในหน่วยงาน ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ – องค์กร จูงใจ รักษาไว้และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

๓. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- **Corrective:** แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- **Detective:** เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- **Preventive:** ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
- **Forecasting:** การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๔. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๔.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๔.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๔.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

เนื่องจากตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (Corruption Risk Assessment) “การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เภณธ์การประเมินเชิงคุณภาพ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) จัดอยู่ในหน่วยงานประเภท “องค์กรมหาชน” ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงทางด้านทุจริตใน “โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินงบประมาณสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ”

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๓ ขั้นตอน และตารางประกอบการประเมิน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส และด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงาน หรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริต ด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ทั้งนี้ โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด ของ สสวท. ได้แก่ โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ งบประมาณ ๘๓๑,๐๖๓,๑๐๐ บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔๙,๕๙๑,๔๐๐ บาท) คณะทำงานบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตในกิจกรรมดังกล่าว โดยได้ประสานงานกับหน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลเพื่อประกอบการดำเนินงาน

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุดของ สสวท.

กิจกรรม โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ งบประมาณ ๘๓๑,๐๖๓,๑๐๐ บาท

(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔๙,๕๙๑,๔๐๐ บาท)

ตารางที่ ๑ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	การจัดทำขอบเขตงานและกำหนดราคากลาง ๑.๑ จัดทำขอบเขตของงานและกำหนดราคากลาง	- มีการรับสินบนหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจงทำให้เกิดการแข่งขัน	๑	๓	๓
		- มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	๑	๓	๓
		- ไม่มีคณะกรรมการกำหนดราคากลางก่อสร้าง อาจทำให้ราคาสูงกว่าที่ควร	๑	๔	๔
๒	ประกาศเผยแพร่/เชิญชวน/แจก/ขายเอกสาร/ยื่นเอกสาร ๒.๑ ขออนุมัติประกาศเชิญชวนและแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	- การประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะมาเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้รู้ข้อมูลมากกว่าผู้เสนอราคาอื่น เกิดการได้เปรียบ-เสียเปรียบขึ้น	๑	๑	๑

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
	๒.๒ การเผยแพร่เอกสาร/การยื่นซองเอกสารการสอบ ราคา/ประกวดราคา	- กรณีมีการนำเสนอข้อเสนอทางเทคนิค กำหนดระยะเวลา กระชั้นชิด ปิดกั้นเพื่อให้มีผู้เสนอราคาร้าน้อยราย	๑	๓	๓
	๒.๓ กำหนดขอรับหรือขายแบบออกใบรับหรือบันทึกการ รับเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาคุณสมบัติ	- การแก้ไขเอกสารการรับแบบเปลี่ยนแปลงวันที่ เพื่อเอื้อ ประโยชน์กับผู้เสนอราคา	๑	๓	๓
	๒.๔ รับซองเอกสารตามระเบียบฯ ภายในกำหนดของ ประกาศฯและส่งมอบเอกสารของผู้ยื่นเสนอ ราคาทุกรายให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก	- การรับเอกสาร เกินระยะเวลา เปลี่ยนแปลงวันที่ เวลา เพื่อเอื้อประโยชน์กับผู้เสนอราคา	๑	๓	๓
๓	การพิจารณาผล/ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง ๓.๑ พิจารณาเอกสารการพิจารณาผลการคัดเลือกผู้เสนอ ที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามประกาศ	- การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องไว้	๑	๓	๓
		- คณะกรรมการละเลยการพิจารณาคุณสมบัติที่ถูกต้อง	๑	๓	๓
๔	จัดทำสัญญาซื้อขาย/สัญญาจ้าง/ข้อตกลงอื่น ๔.๑ จัดทำร่างสัญญาและการตรวจร่าง	- ไม่จัดทำร่างสัญญาตามแบบของกระทรวงการคลัง	๑	๓	๓
๕	บริหารสัญญา ๕.๑ การไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดแบบรูปรายการ คุณลักษณะเฉพาะ (BOQ)	- การใช้วัสดุไม่เป็นไปตามที่กำหนดในแบบรูปรายการ คุณลักษณะเฉพาะ (BOQ)	๓	๔	๑๒
๖	การตรวจรับ/การเบิกจ่ายเงิน ๖.๑ การตรวจรับ	- กรรมการตรวจรับไม่ลงพื้นที่ระหว่างก่อสร้าง แต่ตรวจรับ งานจากเอกสาร	๓	๓	๙

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
	๖.๒ ติดตามผลความคืบหน้าของคณะกรรมการตรวจรับ และเอกสารการรายงานผลการตรวจรับ	- คณะกรรมการตรวจรับงาน มีการตรวจรับในแต่ละงวดหลาย ครั้ง เกินความจริง เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม	๑	๓	๓
	๖.๓ จัดทำเอกสารส่งเบิกจ่ายเงินให้กับผู้รับจ้าง /การเบิกจ่ายเงิน	- การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคนใช้ดุลพินิจไม่เป็น มาตรฐานเดียวกัน	๑	๓	๓
	๖.๔ ขอรายงานผลจากคณะกรรมการตรวจรับ	- ไม่จัดทำบันทึกรายงานผลของคณะกรรมการตรวจรับ	๑	๓	๓

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลืองจะถูกเลือกในลำดับต่อมา โดยได้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของ สสวท. ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด

การประเมินการควบคุมการทุจริต

เกณฑ์คุณภาพการจัดการ การประเมินการควบคุมการทุจริต จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑.การจัดทำขอบเขตงานและกำหนดราคากลาง ๑.๑ จัดทำขอบเขตของงานและกำหนดราคากลาง	ดี	/		
๒.ประกาศเผยแพร่/เชิญชวน/แจก/ขายเอกสาร/ยื่นเอกสาร ๒.๑ ขออนุมัติประกาศเชิญชวนและแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	ดี	/		
๒.๒ การเผยแพร่เอกสาร/การยื่นซองเอกสารการสอบราคา/ประกวดราคา	ดี	/		

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๒.๓ กำหนดขอรับหรือขายแบบออกใบรับหรือบันทึกการรับเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาคุณสมบัติ	ดี	/		
๒.๔ รับซองเอกสารตามระเบียบฯภายในกำหนดของประกาศฯและส่งมอบเอกสารของผู้ยื่นเสนอราคาทุกรายให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก	ดี	/		
๓.การพิจารณาผล/ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง				
๓.๑ พิจารณาเอกสารการพิจารณาผลการคัดเลือกผู้เสนอที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามประกาศ	ดี	/		
๔.จัดทำสัญญาซื้อขาย/สัญญาจ้าง/ข้อตกลงอื่น				
๔.๑ จัดทำร่างสัญญาและการตรวจร่าง	ดี	/		
๕.บริหารสัญญา				
๕.๑ การไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดแบบรูปรายการคุณลักษณะเฉพาะ (BOQ)	พอใช้			/
๖.การตรวจรับ/การเบิกจ่ายเงิน				
๖.๑ การตรวจรับ	พอใช้			/
๖.๒ ติดตามผลความคืบหน้าของคณะกรรมการตรวจรับและเอกสารการรายงานผลการตรวจรับ	ดี	/		
๖.๓ จัดทำเอกสารส่งเบิกจ่ายเงินให้กับผู้รับจ้าง/การเบิกจ่ายเงิน	ดี	/		
๖.๔ ขอรายงานผลจากคณะกรรมการตรวจรับ	ดี	/		

สสวท. ได้นำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง ข้างต้น มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ นอกจากนี้ ยังได้มีการประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วยแล้ว

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต สสวท. ได้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) แล้ว จนกระทั่งได้ข้อสรุปมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดแบบรูปรายการคุณลักษณะเฉพาะ (BOQ) ในโครงการก่อสร้าง		ระดับความเสี่ยง ๑๒ (โอกาส ๓ x ผลกระทบ ๔)		
	๑.๑ มอบหมายหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ และรายงานขออนุมัติใช้วัสดุ พร้อม กำหนดเวลาในการยื่นขออนุมัติใช้วัสดุให้ สอดคล้องกับแผนจัดส่งวัสดุ	คณะกรรมการกำหนดราคากลางทำหน้าที่ ตรวจสอบและปรับราคาวัสดุให้เป็นราคา ปัจจุบันตามที่กฎหมายกำหนด	1 ครั้ง	-	คณะกรรมการ กำหนดราคา กลาง
	๑.๒ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบ วัสดุในโครงการก่อสร้างให้เป็นไปตามรูปแบบที่ ได้รับการอนุมัติใช้งาน	สสวท. ว่าจ้างบริษัทผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ทำ หน้าที่ตรวจสอบพัสดุที่ใช้ในโครงการก่อสร้าง ทั้งหมดให้เป็นไปตามแบบรูปรายการ ตลอดจน การตรวจสอบกระบวนการทำงานก่อสร้าง และรายงานผลต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ งานจ้างควบคุมงานก่อสร้าง	ทุกเดือน	-	คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุ
	๑.๓ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ศึกษาข้อมูล การตรวจรับที่ถูกต้องตามระเบียบ กระบวนการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่ แก้ไขเพิ่มเติม	เชิญวิทยากรมาให้ความรู้คณะกรรมการตรวจ รับพัสดุและคณะกรรมการ/ผู้ควบคุมงาน ก่อสร้าง	วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖	๑๖,๘๐๐ บาท	ฝ่ายจัดซื้อและ พักตร์ / ฝ่ายทรัพยากร บุคคลฯ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	๑.๔ ผู้ควบคุมงาน จัดทำรายงานผลการตรวจงานต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทุกสิ้นเดือน	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการประชุมพิจารณาผลการตรวจของผู้ควบคุมงานและรายงานต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือน	ทุกเดือน	-	คณะกรรมการตรวจรับ
	๑.๕ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ต้องตรวจงานในพื้นที่ก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ แขนงหลักฐานการเข้าตรวจงานในพื้นที่ก่อสร้างเป็นหลักฐานประกอบการประชุมตรวจรับทุกครั้ง	ทุกเดือน	-	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
	๑.๖ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จัดทำสรุปผลการตรวจรับและรายงานผลให้ผู้บริหารที่กำกับดูแลก่อนการขอเบิกจ่ายทุกงวด	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุประชุมจัดทำรายงานผลการตรวจรับเสนอผู้บริหารที่กำกับดูแลพิจารณา ก่อนดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณ	ทุกเดือน	-	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
๒	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ไม่ลงพื้นที่จริงแต่ตรวจรับจากเอกสารที่ส่งมอบ ซึ่งผลงานที่ส่งมอบอาจไม่ตรงตามเงื่อนไขในสัญญา		ระดับความเสี่ยง ๙ (โอกาส ๓ x ผลกระทบ ๓)		
	๒.๑ มีระบบการกำกับติดตามและตรวจสอบโดยคณะกรรมการกำกับโครงการและวางแนวทางขั้นตอนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) จากกรมโยธาธิการและผังเมือง มาร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของงานก่อสร้างและงานควบคุมงานก่อสร้าง	อยู่ระหว่างประสาน	-	สสวท.

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอย่างเคร่งครัด และต่อเนื่องเพื่อไม่ทำให้เกิดช่องว่างในการทุจริต	เพื่อช่วยให้การดำเนินการเป็นไปตาม พรบ. จัดซื้อจัดจ้าง			
	๒.๒ สสวท. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการก่อสร้างอาคาร สสวท. เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการก่อสร้างอาคาร สสวท. รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการก่อสร้างอาคารของ สสวท. เสนอคณะกรรมการ สสวท. อย่างต่อเนื่อง	แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการก่อสร้างอาคาร สสวท. โดยมีการประชุมและจัดทำรายงานอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน และรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการ สสวท. อย่างต่อเนื่อง	ทุกเดือน	-	คณะกรรมการติดตามการก่อสร้างอาคาร สสวท.
	๒.๓ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เข้าตรวจสอบความถูกต้องตามคุณลักษณะเฉพาะด้วยตนเองทุกครั้ง	ผู้บังคับบัญชามีการติดตามตรวจสอบ กำชับการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	ทุกเดือน	-	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
	๒.๔ คณะกรรมการ คณะทำงานและเจ้าหน้าที่พัสดุที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการรับรองตนเองว่าไม่มีส่วนได้เสียใดกับงานก่อสร้างครั้งนี้	คณะกรรมการ คณะทำงานและเจ้าหน้าที่พัสดุที่เกี่ยวข้อง ต้องจัดทำเอกสารรับรองตนเองว่า “ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่วนได้เสียใด ๆ กับผู้เสนอราคา/ผู้รับจ้าง” ไว้เป็นหลักฐาน	๑ ครั้ง	-	คณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่พัสดุ

* โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าว เข้าร่วมโครงการข้อตกลงคุณธรรมตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

แบบรายงานที่ ๔ แบบรายงานประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง

โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อโครงการ ก่อสร้างอาคารสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ แขวงพระโขนง เขต
คลองเตย กรุงเทพมหานคร

งบประมาณ ๘๓๑,๐๖๓,๑๐๐ บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง e-Bidding ระยะเวลาดำเนินการ ๓๖ เดือน

เงินงบประมาณ

เงินนอกงบประมาณ

ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)

เข้าร่วมโครงการ IP

มีแผนเข้าร่วมโครงการ IP

เข้าร่วมโครงการ CoST

มีแผนเข้าร่วมโครงการ CoST

ที่	รายการ	รายละเอียด (ประเภท จำนวน คุณสมบัติ (Spec) อื่นๆ)	ประมาณ การงบประมาณ (Cost breakdown)	รวมงบประมาณ (บาท)
๑	อาคารสำนักงานพร้อมสิ่งก่อสร้าง	อาคารคอนกรีตเสริม เหล็ก สูง ๘ ชั้นและชั้น จอดรถใต้ดิน ๒ ชั้น อาคารหอพักสูง ๑๑ ชั้น	๘๓๑,๐๖๓,๑๐๐	๘๓๑,๐๖๓,๑๐๐
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				๘๓๑,๐๖๓,๑๐๐